

11.74x33.09	2	עמוד 21	ידיעות אחרונות - 7 לילות	05/2013	36966937-9
הביאנלה הים תיכונית בסכני - 200710					

אלמוג מנליביבה, אומאי, 2010

מראה מקום

הביאנלה בסחנין שנפתחה השבוע מעניינת לא רק בגלל מה שמוצג בה

קשה לגשת אל הביאנלה הים תיכונית לאמנות שנפתחה השבוע בסחנין בכלים הרגילים שאיתם נוהגים לבחון אירועים כאלה במקומות אחרים בעולם. כמו בכל ביאנלה עירונית באשר היא, גם כאן יש מוקדי אמנות שמפוזרים ברחבי העיר, וכמו בכל אירוע אמנותי, גם כאן יש עבודות והצבות טובות יותר וטובות פחות, ובכל זאת קשה לחשוב על עוד עיר שרחוקה מעולם האמנות וממרכז הכוח שלו כמו סחנין. זו בדיוק הסיבה שהביאנלה הים תיכונית מתקיימת כאן – לפעמים תערוכת אמנות היא לא רק תערוכת אמנות, היא גם אמירה חברתית, אירוע שמפנה זרקור אל נושא ומקום מסוים. זו בדיוק הסיבה שמעניין לדאות אותה, ומעניין לראות לאן היא תלך.

שלוש שנים עברו מאז הסיבוב הראשון והמוצלח של הביאנלה, שהתקיים בחיפה, ביוזמתם ובאוצרותם של זוג האמנים בלו סימיון פיינרו ואביטל בר שי ובשיתוף מפעל הפיס. תחת הכותרת 'דה-אוריינטציה' מבקשים הפעם פיינרו ובר שי לבדוק את היחסים בין מזרח למערב, בין המרכז לפרפרייה. האמירה החברתית משתלבת היטב באמנות.

עשרות אמנים משתתפים בביאנלה, עירוב מרשים של יוצרים בינלאומיים, מקומיים ופלסטינים, שפעמים רבות נפקדים מאירועים דומים בארץ. במרכז הסביבתי 'גשר לשלום', למשל, יש מקבץ של אמנים בינלאומיים חשובים כמו ברוס נאומן, AES+F, שירין נאשת ומרינה אברמוביץ' בעבודות וידיאו מתקופות שונות. כחלק מההכנה לביאנלה הוזמנו אמנים שונים להתארח בעיר לפרק זמן מסוים, שבו יתאכסנו אצל משפחות וייצרו במקום. הגרמניות אנה אנדרס ומריה ווידר הן מהבודדות שנענו להזמנה, ובמהלך השעות יצרו עבודת וידיאו עם נשים מהיישוב שמרגימות בה בפנטומימה את מלאכות היומיום שלהן. העבודה שלהן מוצגת בעמותת אליזארה לקידום נשים, והיא לא היחידה שם. החיבור בין מטרת העמותה ליצירות שמוצבות בה מורגש מאוד. בעבודת וידיאו מהפנטת, האמנית התורכייה מאקט אקיץ' מרקידה הולה-הופ על צווארה העטוי בלבוש מסורתי. בעבודת הווידאו המרגשת של ג'אנו גאוס, במקור מאפגניסטן, היא מתעדת פיקניק משפחתי.

ההצבות המאתגרות יותר מתרחשות בחללים הפחות ממוסדרים. הצילומים העדינים של שפי בלייר שהופכים חלקים פנימיים של פרות לגנים תלויים וקסומים מקבלים זווית פשטנית מדי כשהם תלויים באיטליז אחד, מאידך ציורים מוזהבים של משה גרשוני משתלבים בקלות מפתיעה ומצמררת בתוך איטליז אחר. הכבשים של קדישמן מציפות וחונקות את מסעדת 'ארא', אבל הצילומים של אנג'ליקה שר על קירות חדר הנרגילות נראים כאילו היו שם תמיד. שום דבר בדרך לביאנלה הזאת לא היה טריוויאלי, מהקמת התערוכות ועד משיכת הקהל אליה. היא כוללת 18 תחנות, בהן בניין העירייה וחדרו של ראש העיר, מוזיאון המורשת הערבית ומרכז יום לקשיש. בהרבה מובנים היא מצליחה במקום שביאנלות אחרות נכשלות בהן – להראות באמת את העיר שבה היא יושבת, לפוגג את מעטה החדרנות ולפתוח דלתות סגורות. חלק מזה, אבל רק חלק קטן, עושה האמנות. הרוב נובע מעצם קיומה של הביאנלה במקום.

ודית גרוס

5
אתונות